

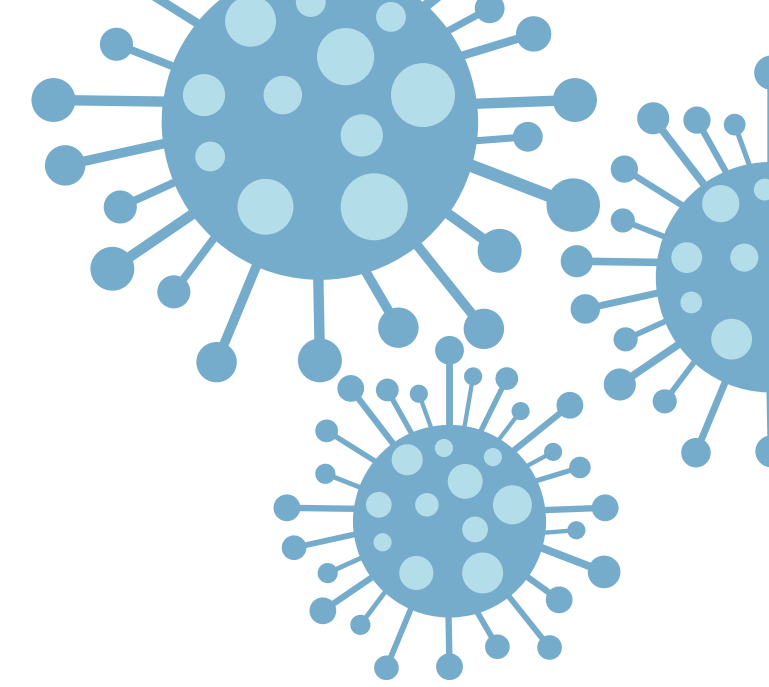
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

รูปแบบการศึกษา

วิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

อาจารย์ชาญวุฒิ สว่างศรี

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

วัตถุประสงค์

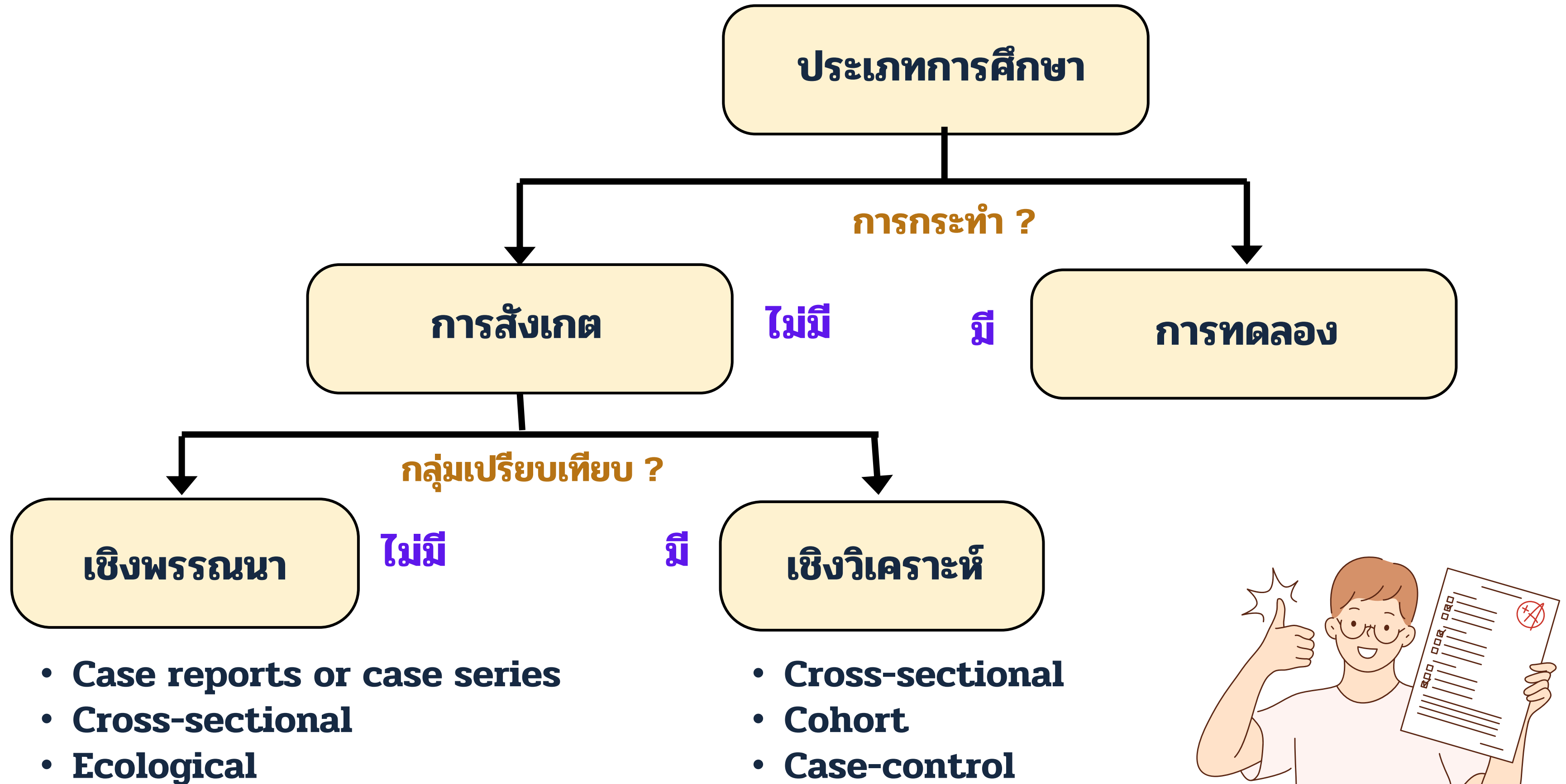
- เพื่อให้ นักศึกษาอธิบายรูปแบบวิธีการศึกษาทางวิทยาการ
ระดับเชิงพรรณนา
- เพื่อให้ นักศึกษาอธิบายแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลวิทยาการ
ระดับเชิงพรรณนา
- เพื่อให้ นักศึกษาเลือกใช้การนำเสนอผลการศึกษาวิทยาการ
ระดับเชิงพรรณนาโดยใช้ตารางและกราฟ

ประเด็น

- ความหมายของวิทยาการระดับเชิงพรรณนา
- ความสำคัญของวิทยาการระดับเชิงพรรณนา
- วัตถุประสงค์ของวิทยาการระดับเชิงพรรณนา
- การวิเคราะห์ข้อมูลทางวิทยาการระดับเชิงพรรณนา
- รูปแบบการศึกษาทางวิทยาการระดับเชิงพรรณนา
- การนำเสนอผลการศึกษาวิทยาการระดับเชิง
พรรณนา

รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา (Classification of study design)

รูปแบบการศึกษาทางวิทยาการระบาด

การศึกษาวิทยาการระบาดเชิงสังเกต (Observational Study)

- เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยไม่มีการกำหนดปัจจัยเสี่ยงให้กับตัวอย่างที่นำมาศึกษา แต่ตัวอย่างนั้นได้รับหรือสัมผัสกับปัจจัยเสี่ยงนั้นอยู่แล้วในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ผู้วิจัยเฝ้าติดตามสังเกตดูผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการมีหรือสัมผัสปัจจัยเสี่ยงนั้น

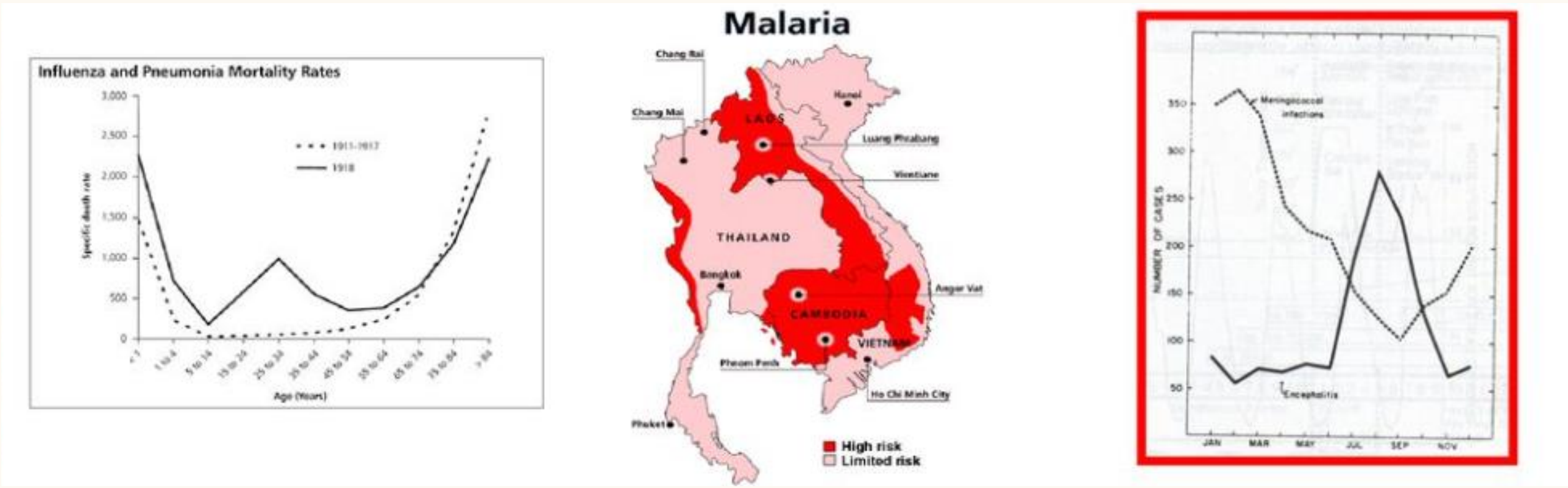

การศึกษาเชิงทดลอง (Experimental study)

- เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยมีการกำหนดปัจจัยเสี่ยงหรือกำหนดสิ่งแทรกแซงที่ต้องการให้กับตัวอย่างที่นำมาศึกษา
- ผู้วิจัยติดตามดูผลที่จะเกิดขึ้นจากการได้รับปัจจัยเสี่ยงหรือสิ่งแทรกแซงนั้นไปข้างหน้าในอนาคต

1.

ความหมายของวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

วิทยาการระบาดเชิงพรรณนาคืออะไร ?

เป็นการศึกษาถึง

- รูปแบบ (pattern)
- ขนาด (amount)
- การกระจาย (distribution)

บุคคล
(Person)

สถานที่
(Place)

เวลา
(time)

- ศึกษาถึง รูปแบบ (pattern) ขนาด (amount) และการกระจาย (distribution) ของโรคภัยไข้เจ็บในประชากรกลุ่มหนึ่ง ในตัวแปรของ บุคคล สถานที่ และ เวลาของการเกิดโรค หรือตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรค

วิทยาการระบาดเชิงพรรณนาคืออะไร ?

เป็นการศึกษาการกระจาย

- การเกิดโรค
- การตาย
- การบาดเจ็บ

อัตราอุบัติการณ์และอัตราความชุก

- เป็นการศึกษาการกระจายของ การเกิดโรค (diseases), การตาย (deaths) หรือการบาดเจ็บ (Injuries) จากอุบัติการณ์และความชุกของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยในประชากร โดยการนำข้อมูลตัวแปรที่มีอยู่มาสรุปอย่างเป็นระบบ

ความสำคัญวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

สำหรับผู้บริหารงานสาธารณสุข

- เพื่อทราบสถานการณ์ด้านสุขภาพอนามัยและแนวโน้มในอนาคต
- เพื่อวางแผนและประเมินผลโครงการให้บริการเพื่อสุขภาพอนามัยต่างๆ

สำหรับนักระบาดวิทยา

- เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับการเป็นปัจจัยสาเหตุของโรค (determinants)
- ใช้เป็นข้อมูล ที่จะบอกถึงประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเพื่อการหาสาเหตุของโรคและวิธีป้องกัน
- เพื่อใช้ในการค้นหาปัญหาสาธารณสุขชุมชนนั้นๆ

วัตถุประสงค์ของวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

1. เพื่อศึกษาการกระจายของโรคหรือปัญหาสุขภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

- โรคหรือปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นในกลุ่ม **บุคคล (Person)** ตามช่วงอายุ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ
- **สถานที่ (Place)** ใดจะพบโรคได้มาก เช่น ชุมชนแออัด พื้นที่เขตเมืองหรือชนบท ภายในโรงงานอุตสาหกรรม หรือพื้นที่บริเวณใกล้เคียงโรงงาน
- **เวลา (Time)** ที่พบโรคได้บ่อยเนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มปริมาณของปัจจัยก่อโรค เช่น ฤดูฝน ฤดูหนาว หรือฤดูร้อนที่มีความแห้งแล้งมากมีผลให้สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการระบาดของโรค (Epidemic)

วัตถุประสงค์ของวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

2. เพื่อนำไปสู่สาเหตุของการเกิดโรคหรือปัญหาสาธารณสุข

- การศึกษาลักษณะการกระจาย (Distribution) ของโรคหรือปัญหาสุขภาพตามบุคคล สถานที่ และเวลา ที่ได้จากวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา จะแสดงให้เห็นถึงความน่าจะเป็นสาเหตุของโรคจากปัจจัยต่างๆ ที่ได้ผ่านวิเคราะห์ผลแล้ว พบว่า มีสัดส่วนการพบโรคได้มากกว่าปัจจัยอื่น ปัจจัยนั้นจะถูกนำมาตั้งสมมติฐานเพื่อตรวจสอบด้วยระเบียบการวิจัยที่อาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์ และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อแสดงถึงความสำคัญของปัจจัยสาเหตุนั้นอย่างชัดเจน โดยใช้วิทยาการระบาดเชิงวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ของวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

3. เพื่ออธิบายธรรมชาติของการเกิดโรคหรือปัญหาสุขภาพ

- วิทยาการระบาดเชิงพรรณนาสามารถนำมาใช้อธิบายธรรมชาติของการเกิดโรคได้ (Natural history of disease) ซึ่งธรรมชาติการเกิดโรคอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา หมายความว่า ธรรมชาติการเกิดโรคใดโรคหนึ่งนั้น เป็นการสรุปจาก วิทยาการระบาดเชิงพรรณนาของโรคนั้นในหลายการศึกษาที่ทำในหลายพื้นที่ และเมื่อเวลาผ่านไป มีการเปลี่ยนแปลงสรรพสิ่งที่อยู่ในโลก อาจมีผลให้ธรรมชาติการเกิดโรคเปลี่ยนไปจากเดิมได้ ซึ่งวิทยาการระบาดเชิงพรรณนาจะสามารถใช้ในการอธิบายเหตุการณ์ สถานการณ์ของโรคที่เปลี่ยนแปลงไปได้ โดยข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

เชิงพรรณนา
WHAT เกิดอะไร
How much มากน้อยเท่าใด
WHO เกิดกับใคร
WHERE เกิดที่ไหน
WHEN เกิดเวลาใด

HOW อย่างไร
WHY ทำไม
SO WHAT แล้วอย่างไร

เชิงวิเคราะห์

2.

วิธีการศึกษาทางวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

- วิธีการอธิบายการเกิดโรคในชุมชน
- การศึกษาด้านบุคคล (Person)
- การศึกษาด้านสถานที่ (Place)
- การศึกษาเกี่ยวกับเวลา (Time)

• รูปแบบการศึกษา

- Case reports or case series
- Ecological
- Cross-sectional Survey

การวิเคราะห์ข้อมูลทางวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

การศึกษาด้านบุคคล (Person)

- ลักษณะส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการเกิดโรคและความรุนแรงของโรคแตกต่างกัน
- อัตราอุบัติการณ์ของโรคหรืออัตราตายตามลักษณะต่างๆ ของบุคคลควรวิเคราะห์เชื่อมโยงกับอัตราอุบัติการณ์ของโรคหรืออัตราตายทุกครั้งที่ทำการศึกษาเชิงพรรณนาของโรคใดก็ตาม

การศึกษาด้านสถานที่ (Place)

- ความแตกต่างของลักษณะของสถานที่ ระหว่างแหล่งที่เกิดโรคมามากกับเกิดโรคน้อย อาจจะนำไปสู่คำตอบเกี่ยวกับสาเหตุของโรคได้
- การวิเคราะห์ข้อมูลการเกิดโรค เราจึงเปรียบเทียบอัตราการเกิดโรคหรือการตาย ตามสถานที่ต่างๆ

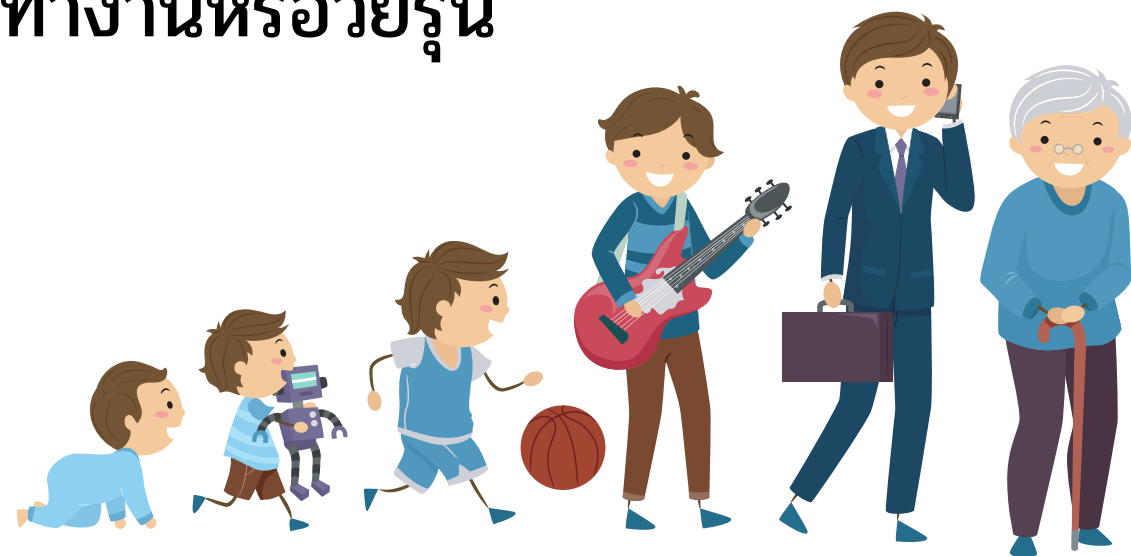
การศึกษาเกี่ยวกับเวลา (Time)

- การเปลี่ยนแปลงของโรคตามเวลา
- เมื่อใดที่โรคเกิดมาก และเมื่อใดที่โรคเกิดน้อย
- โรคที่เกิดในขณะนี้มากหรือน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเวลาที่ผ่านมา

การศึกษาด้านบุคคล (Person)

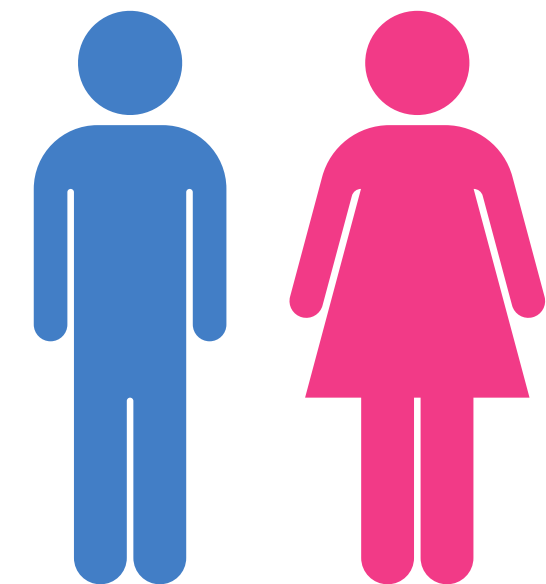
• อายุ

- หลายโรคเปลี่ยนแปลงความมากน้อยของอายุ
- เช่น โรคมะเร็ง วัณโรค เป็นมากในวัยกลางคนและวัยชรา
- โรคติดเชื้อ เช่น หัด ไอกรน เป็นโรคของเด็กเป็นส่วนใหญ่
- อุบัติเหตุยานยนต์ พบมากในกลุ่มวัยทำงานหรือวัยรุ่น

2. เพศ

- อัตราการเกิดเพศชายมากกว่าเพศหญิง
- เพศชายจะตายมากกว่าหญิงในทุกกลุ่มอายุ จนทำให้ความยืนยาวของชีวิตของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
- เกิดจากความแตกต่างลักษณะของพันธุกรรม ฮอร์โมน เพศ วิธีการดำรงชีวิต ค่านิยม และอาชีพที่แตกต่างกันในด้านความเสี่ยง หรืออันตรายอันเกิดจากการประกอบอาชีพ ความเครียดในชีวิต

การศึกษาด้านบุคคล (Person) - ต่อ

3. เชื้อชาติ

- ในอเมริกา คนผิวดำหรือผิวสี จะมีอัตราตายจากเหตุรุนแรง เช่น การถูกฆ่าตายมากกว่าคนผิวขาว
- ความแตกต่างในพันธุกรรม วิธีการดำรงชีวิต ทำให้สัมผัสกับปัจจัยเสี่ยงไม่เหมือนกัน
- ความแตกต่างในคุณภาพของบริการการแพทย์และสาธารณสุข
- ความแตกต่างในคุณภาพของการรายงานโรคหรือการตายในแต่ละกลุ่มของเชื้อชาติ

4. สถานภาพการสมรส

- โรคมะเร็งปากมดลูกพบมากในหญิงที่สมรสแล้วหรือหย่าร้าง
- ความแตกต่างใน life style ระหว่างคนโสดกับผู้ที่แต่งงานแล้ว
- การได้รับกำลังใจจากคู่อชีวิตจะมีมากกว่าในผู้ที่แต่งงานแล้ว
- สิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ข้อมูลในบางประเทศแสดงอัตราตาย ในคนโสดสูงกว่าในผู้ที่แต่งงานแล้ว

การศึกษาด้านบุคคล (Person) - ต่อ

4.สภาพทางสังคมเศรษฐกิจ

เช่น อัตรายด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันต่างๆ มักเกิดในเด็กยากจนมากกว่าฐานะดี
สภาวะทางสังคมเศรษฐกิจเป็นความสัมพันธ์ทางอ้อม (Indirect association) โดยเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น

- สภาวะโภชนาการ
- คุณภาพในการเข้าถึงบริการการแพทย์และสาธารณสุข
- สภาพการทำงาน
- สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
- ความเครียด
- การออกกำลังกาย
- อาชีพ
- ระดับการศึกษา
- รายได้ครอบครัว

การศึกษาด้านสถานที่ (Place)

สถานที่ที่เกิดโรคมามากที่สุด และที่ได้น้อยที่สุด ความแตกต่างของลักษณะของสถานที่ ระหว่างแหล่งที่เกิดโรคมามากกับเกิดโรคน้อย อาจจะนำไปสู่คำตอบเกี่ยวกับสาเหตุของโรคได้

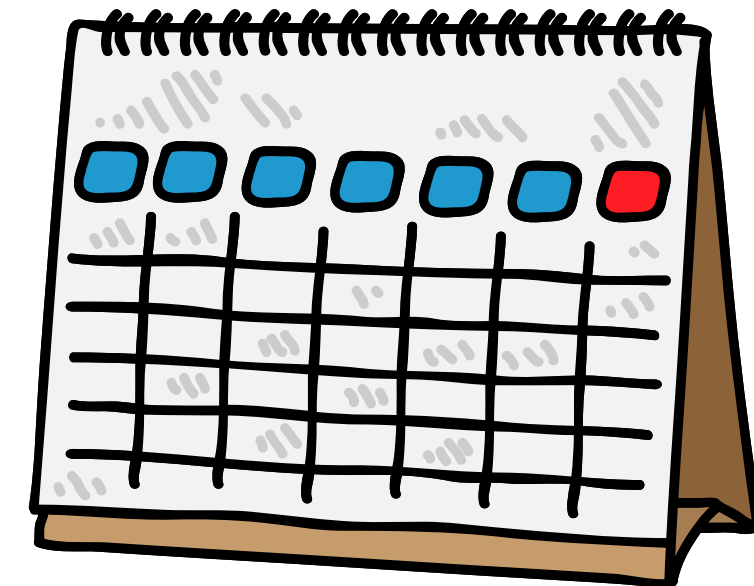
- 1.เปรียบเทียบระหว่างประเทศ
- 2.เปรียบเทียบภายในประเทศ
- 3.เปรียบเทียบตามลักษณะชุมชนในพื้นที่นั้น
- 4.เปรียบเทียบตามลักษณะท้องถิ่น

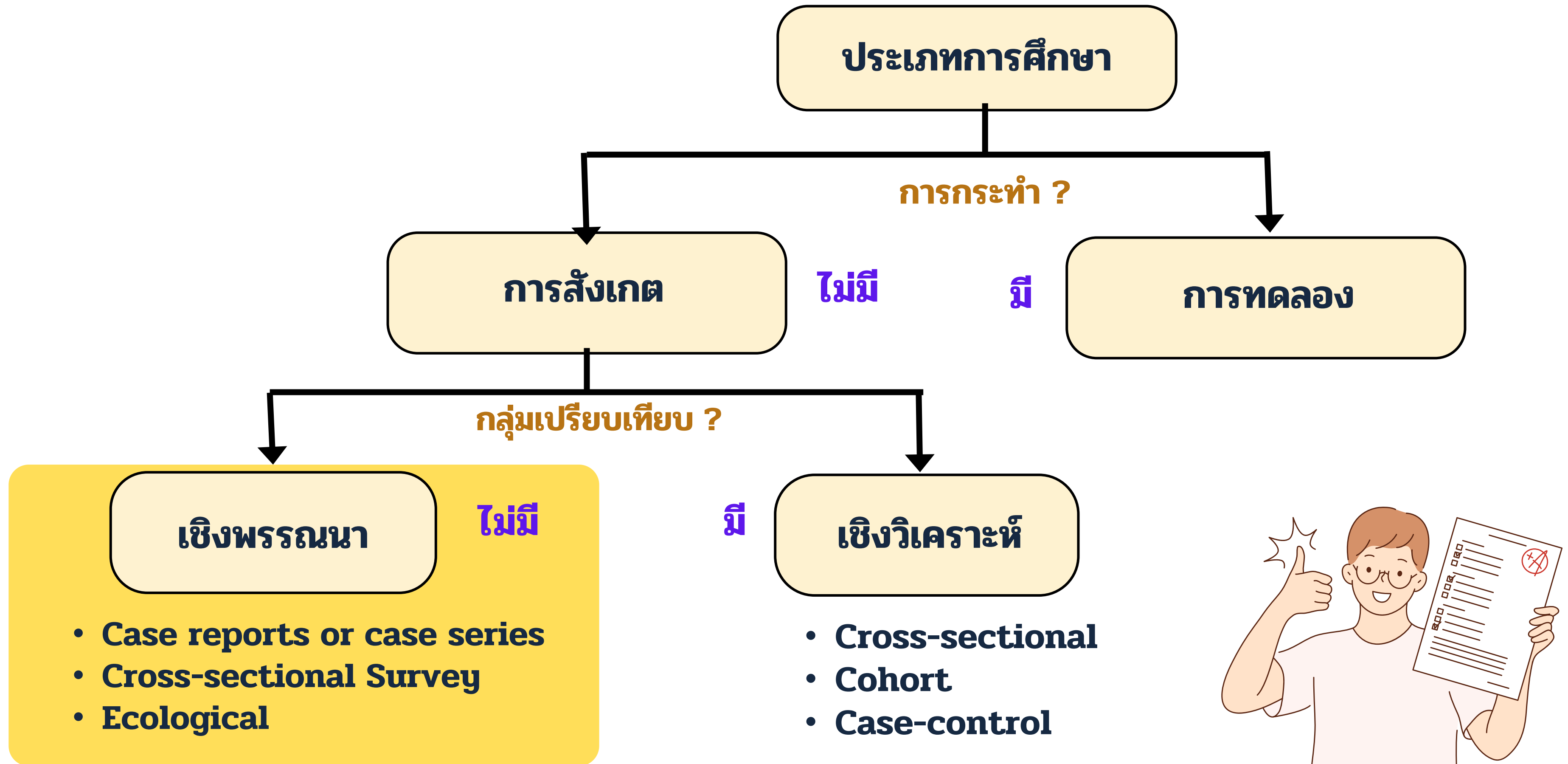
การศึกษาเกี่ยวกับเวลา (Time)

วิทยาการระบาดเชิงพรรณนาของการเปลี่ยนแปลงของโรคตามเวลา มักจะเป็น
การตอบคำถาม

- เมื่อใดที่โรคเกิดมาก และเมื่อใดที่โรคเกิดน้อย?
- โรคที่เกิดในขณะนี้มากหรือน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ
เวลาที่ผ่านมา?

รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา (Classification of study design)

รูปแบบการศึกษาทางวิทยาการระบาดเชิงพรรณนา

Case reports or case series

- การรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มของผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคเดียวกัน

Ecological

- การอธิบายการเกิดโรคในประชากรทั้งหมดเชิงความสัมพันธ์กับปัจจัยบางอย่างเช่น อายุ อาชีพ การเปลี่ยนแปลงในมลภาวะของอากาศ ฯลฯ
- เป็นการศึกษาในระดับมหภาค (macro level) เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับการเป็นสาเหตุของโรคสำหรับการวิจัยเชิงวิเคราะห์

Cross-sectional Survey

- การศึกษาที่เป็นการสำรวจในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งในประชากรกลุ่มเป้าหมาย ในการกระทำดังกล่าว
- การเจ็บป่วยและปัจจัยอื่นที่คิดว่าจะเกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยนั้นจะถูกวัดไปพร้อมๆกัน หรือในเวลาเดียวกัน

Case reports หรือ case series

การรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มของผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคเดียวกัน

Case report

การรายงานผู้ป่วย 1 ราย โดยครอบคลุมอย่างละเอียดลึกซึ้งในด้านต่างๆอาจจะแพทย์คนเดียวหรือกลุ่มของแพทย์ก็ได้ โดยมากมักเป็นผู้ป่วยด้วยโรคใหม่ซึ่งไม่เคย

Case series

การรายงานผู้ป่วยหลายๆ คนที่ป่วยด้วยโรคเดียวกันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง (ซึ่งอาจจะสั้นหรือยาวเป็นปีก็ได้ และมักจะเป็นโรคที่เกิดขึ้นใหม่ โดยอาจเป็นการพรรณนาในความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางอย่างที่อาจจะเป็นพิษภัยจากสิ่งแวดล้อม หรือพฤติกรรมบางอย่าง

ตัวอย่าง

- หญิงอายุ 40 ปี วัณโรคหมดประจำเดือน เป็นโรค Pulmonary embolism ผู้รายงานสงสัยว่าการกินยาทำให้เป็นโรค
- ชายหนุ่มรักร่วมเพศที่สุขภาพแข็งแรง 5 รายได้รับการวินิจฉัยจากโรงพยาบาล 3 แห่งว่าเป็นโรคปอดบวม ซึ่งพบในผู้สูงอายุเท่านั้น ซึ่งภายหลังคือโรค AID

Case reports หรือ case series

ประโยชน์

- สามารถค้นพบโรคใหม่ๆ และปัจจัยเสี่ยงใหม่ๆ
- ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยที่เป็นสาเหตุของโรคได้โดยการศึกษาเชิงวิเคราะห์ต่อไป

ข้อจำกัด

- ใน Case report ข้อมูลที่ได้มาจะมาจากผู้ป่วยเพียงคนเดียว ฉะนั้นการขยายผลประยุกต์กับผู้ป่วยอื่นๆในโรคเดียวกัน อาจจะไม่ถูกต้องเสมอไป
- ใน Case series ถึงแม้ว่าจะเป็นข้อมูลรวมของผู้ป่วยหลายๆ ราย แต่ไม่สามารถจะใช้พิสูจน์เกี่ยวกับการเป็นสาเหตุของโรคได้ เพราะไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ

Cross-sectional Survey

- การศึกษาที่เป็นการสำรวจใน**ช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง**ในประชากรกลุ่มเป้าหมาย
- การเจ็บป่วยและปัจจัยอื่นที่คิดว่าจะเกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยนั้นจะถูกวัดไปพร้อมๆ กัน หรือในเวลาเดียวกัน ซึ่งจะคล้ายกับเป็นภาพตัดขวางของประชากรไปในช่วงเวลาหนึ่งและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรค และปัจจัยเสี่ยง ตลอดจนสภาวะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- การศึกษาแบบนี้ **จะได้ความชุกของโรค (Prevalence) ไม่ใช่อุบัติการณ์ (Incidence)**

ตัวอย่าง

- การสำรวจความชุกของโรค อันเป็นผลเนื่องมาจากการทำงานในกลุ่มอาชีพบางอย่าง เช่น คนงานโรงนอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์
- ความสัมพันธ์ระหว่างการออกกำลังกาย และการป่วยด้วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ

Cross-sectional Survey

ประโยชน์

- ทราบสภาวะสุขภาพและความต้องการบริการสาธารณสุข ของประชาชนในชุมชน
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความชุกของโรค หรือ ผลกระทบเกี่ยวกับสุขภาพในกลุ่มคนที่สัมผัสปัจจัยเสี่ยง

ข้อจำกัด

- เนื่องจากโรคและปัจจัยเสี่ยงได้ถูกวัดในเวลาเดียวกัน ในบางกรณีไม่สามารถสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้จากปัจจัยเสี่ยงเป็นสาเหตุของโรคหรือการเป็นโรค

ตาราง

ตารางแบบทางเดียว
(One-way table)

ตารางแบบสองทาง
(Two-way table)

ตารางแบบหลายทาง
(Multi-way table)

แผนภูมิ

กราฟเส้น
(Line graph)

ฮิสโตแกรม
(Histogram)

แผนภูมิแท่ง
(Bar chart)

แผนภูมิกวกลม
(Pie chart)

แผนภูมิทาง
ภูมิศาสตร์
(Geographical
Chart)

ตารางแบบแบบทางเดียว (One-way table)

- ตารางที่มีการจำแนกเพียงลักษณะเดียว

ผู้ป่วย รายใหม่ ประเทศไทย วันที่ 3 มกราคม 2564

ประวัติเสี่ยง	จำนวน (ราย)
1) ผู้ป่วยรายใหม่จากระบบเฝ้าระวังและระบบบริการฯ	274
1. มีประวัติเชื่อมโยงกับ cluster จังหวัดสมุทรสาคร	2
2. มีประวัติเชื่อมโยงกับ cluster จังหวัดระยอง	-
3. มีประวัติเชื่อมโยงกับ cluster พัทยา จังหวัดชลบุรี	1
4. ประวัติไปสถานที่เสี่ยงอื่น มีอาชีพเสี่ยง หรือสัมผัสผู้ป่วยก่อนหน้านี้	37
5. อยู่ระหว่างการสอบสวนโรค	234
2) การค้นหาผู้ติดเชื้อเชิงรุกในชุมชน (แรงงานต่างด้าว)	20
3) ผู้ป่วยที่เดินทางมาจากต่างประเทศ และเข้าสถานกักกันทุกประเภท (Quarantine Facilities)	21
รวม	315

- ตารางที่มีการจำแนกลักษณะสองลักษณะ

**ตารางแบบสองทาง
(Two-way table)**

ประเภทความร้อน	เป้าหมาย (KTOE)	
	เดิม	ใหม่
1. พลังงานแสงอาทิตย์	100	100
2. พลังงานชีวมวล	8,200	8,500
3. ก๊าซชีวภาพ	1,000	1,000
4. ชยะ	35	200
รวม	9,335	9,800

ตารางแบบหลายทาง (Multi-way table)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความเร็วของการระบาด จำนวนผู้ติดเชื้อ และอัตราการเสียชีวิต

- ตารางที่มีการจำแนกตั้งแต่ 3 ลักษณะขึ้นไป

	จำนวนวันของการเพิ่มขึ้นยอดผู้ติดเชื้อสะสม				จำนวนผู้ติดเชื้อ	อัตรา การเสียชีวิต
	0-100 คน	100-1,000 คน	1,000-10,000 คน	10,000-100,000 คน		
สหรัฐอเมริกา	43	8	9	8	677,570	5.1%
อิตาลี	24	6	10	20	168,941	13.1%
เยอรมัน	34	10	11	19	137,698	2.9%
อังกฤษ	36	9	12	21	103,093	13.1%
ค่าเฉลี่ยกลุ่ม (ก)	34	8	11	17	271,826	8.4%
เกาหลีใต้	32	5	37		10,613	2.2%
ญี่ปุ่น	39	28			9,231	2.1%
สิงคโปร์	38	34			4,427	0.2%
ฮ่องกง	43	33			1,018	0.4%
ไต้หวัน	58				395	1.5%
ค่าเฉลี่ยกลุ่ม (ข)	42	25	37		5,137	1.3%
ไทย	63	10			2,672	1.7%

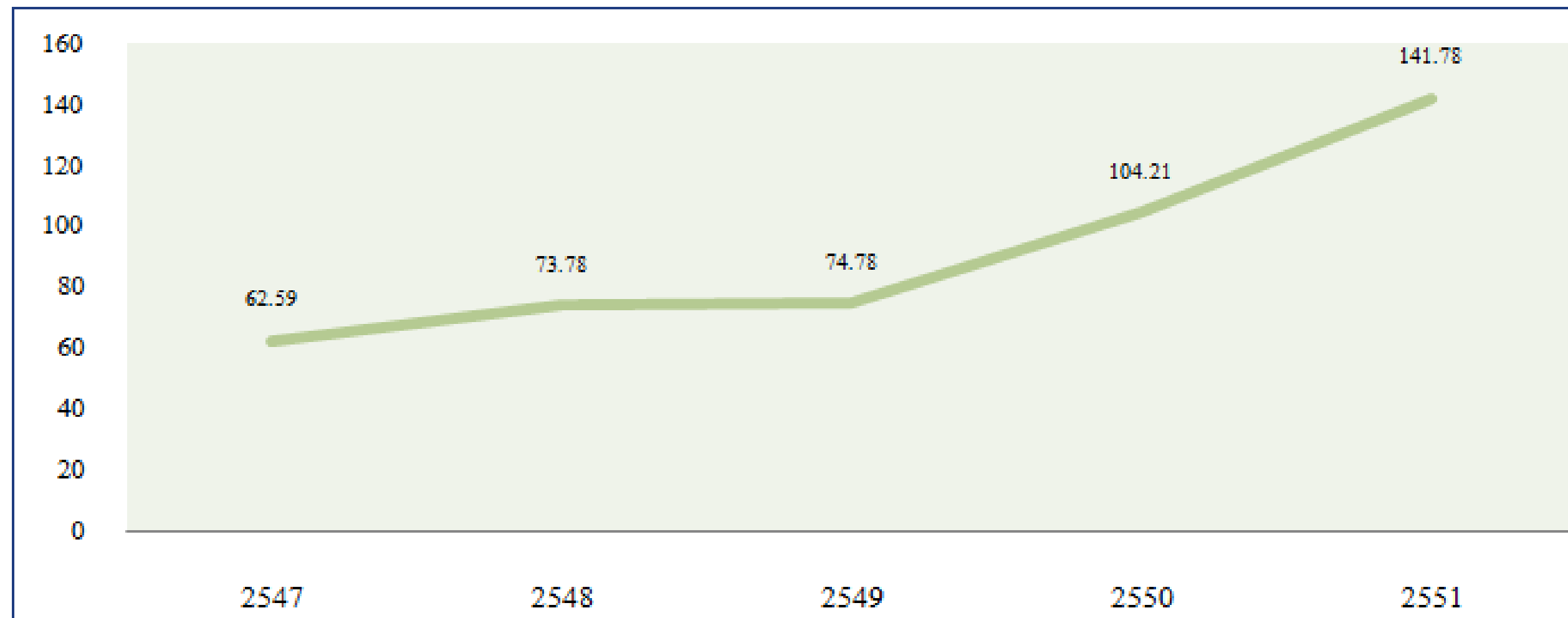
ที่มา: <https://www.worldometers.info/coronavirus/> ณ วันที่ 16 เมษายน 2563

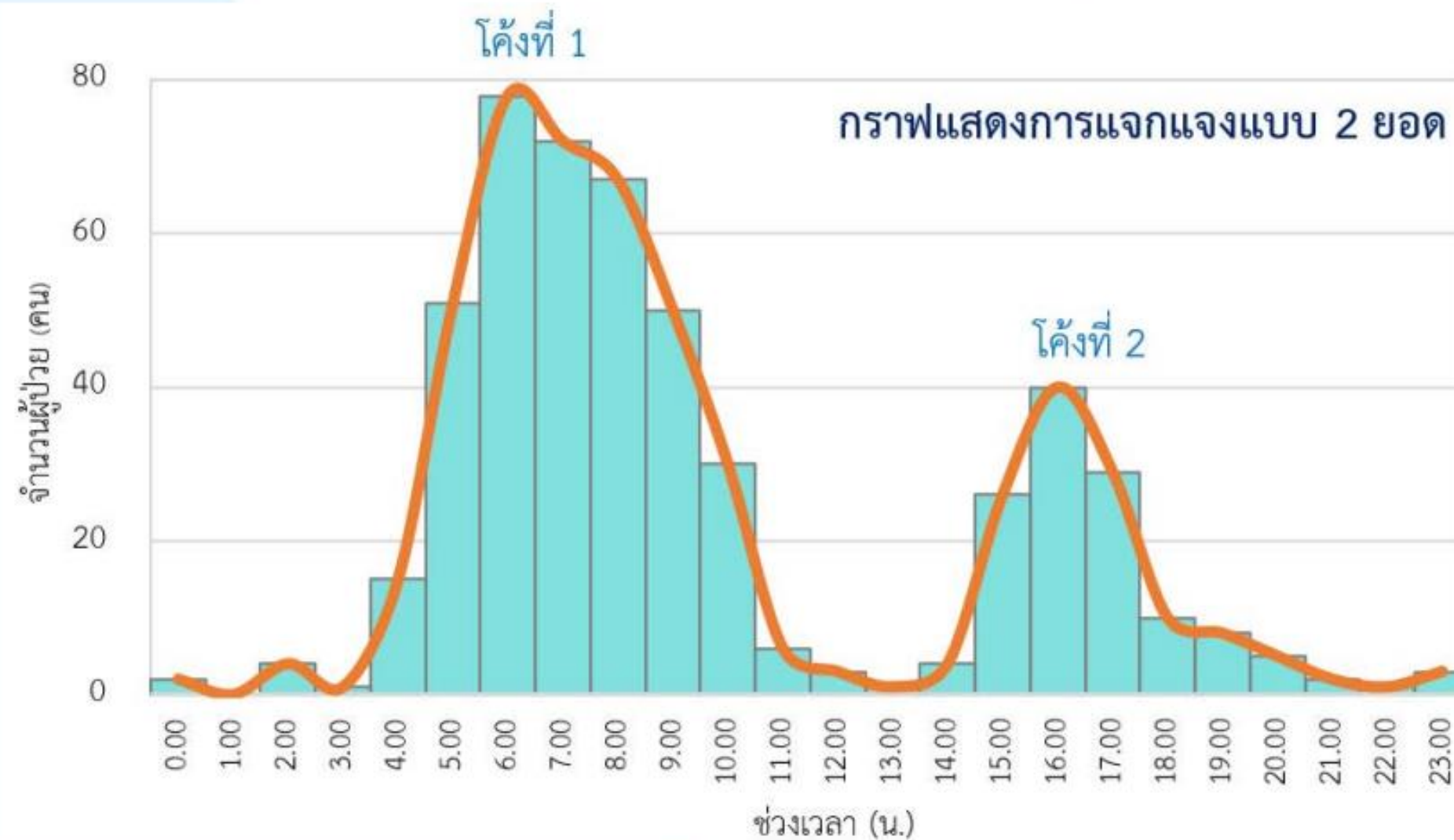
กราฟเส้น (Line graph)

- เป็นการนำเสนอเพื่อให้เห็นแนวโน้มของการเกิดโรคที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา และอายุ มีประโยชน์ในการพยากรณ์การเกิดโรคในอนาคต โดยใช้แนวโน้มการเกิดโรคที่เกิดขึ้น

อัตราการป่วยจากไข้เลือดออก (ต่อแสนประชากร) ระหว่างปี 2547-2551

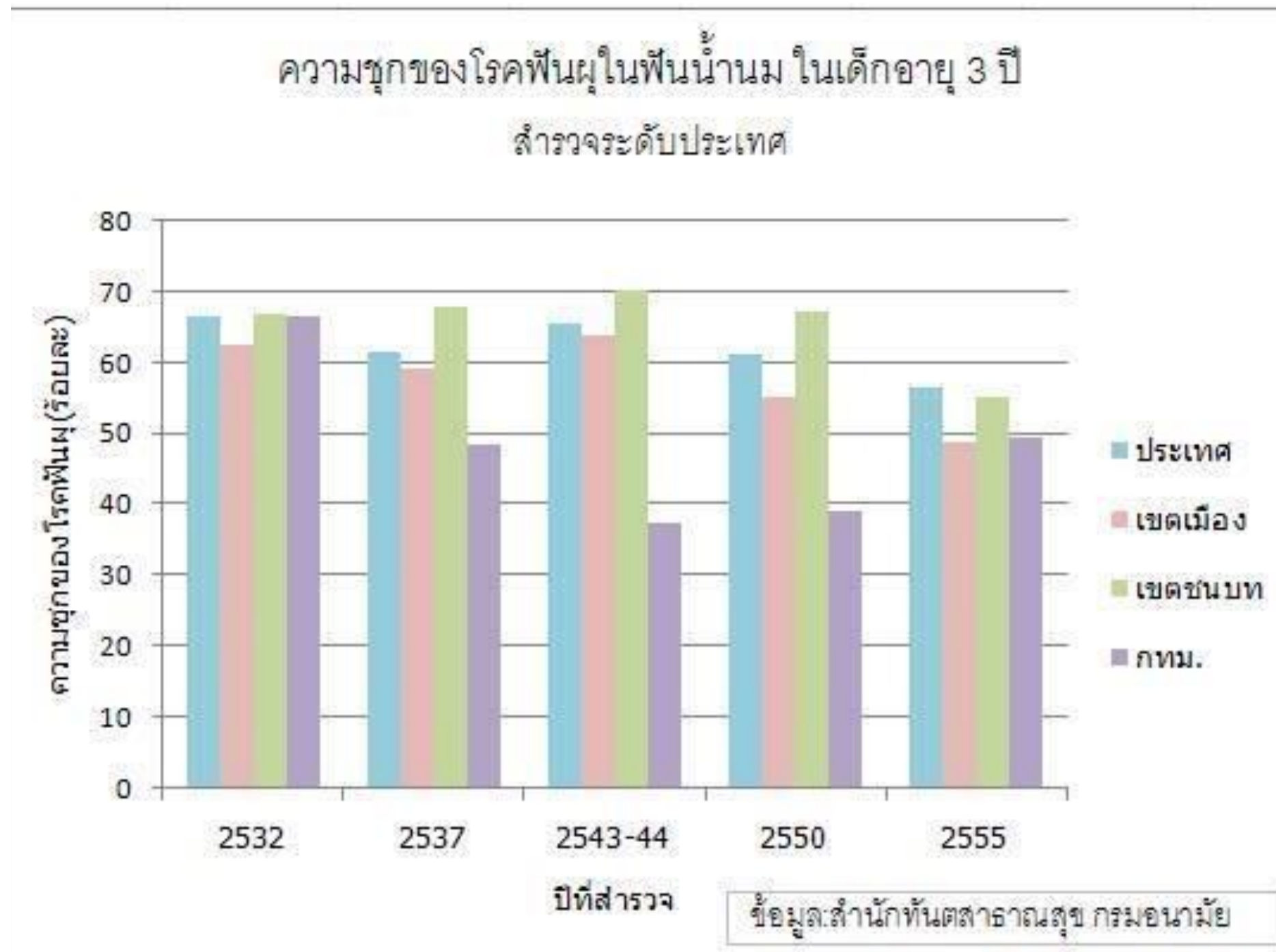
ฮิสโตแกรม (Histogram)

รูปที่ 4 กราฟจำนวนผู้ป่วยกับช่วงเวลาเข้ารับบริการเจาะเลือด

- เป็นกราฟที่ใช้แสดงข้อมูลเชิงปริมาณที่มีการแจกแจงความถี่เท่านั้น
- โดยส่วนใหญ่จะใช้ในการวิเคราะห์การระบาดของโรคตามเวลาที่เริ่มป่วย และเรียกว่า epidemic curve

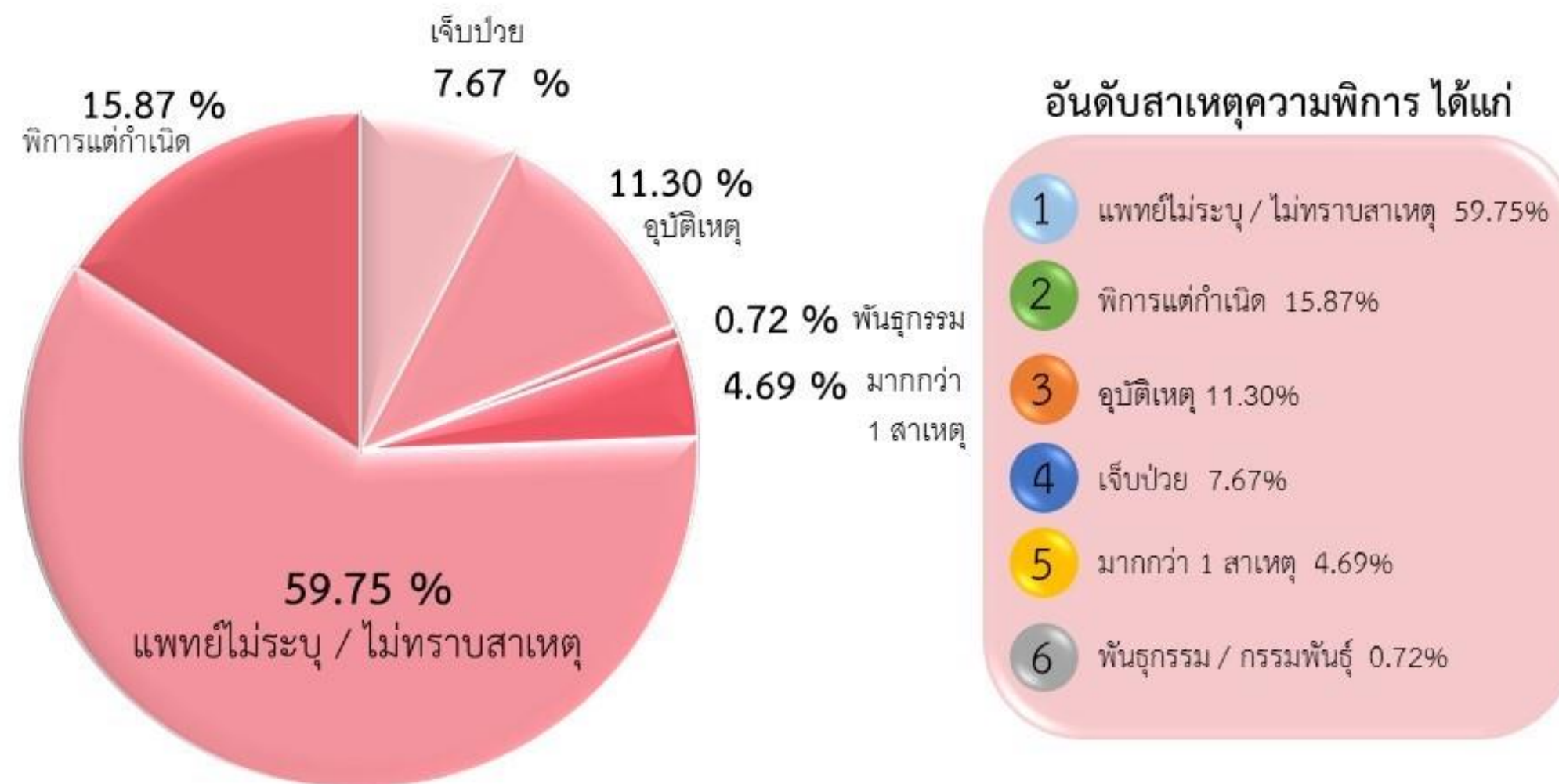
แผนภูมิแท่ง (Bar chart)

- เป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีการวัดแบบไม่ต่อเนื่อง
- ใช้ความสูงหรือความยาวของแท่งเป็นตัวเปรียบเทียบ
- ทั้งนี้ความกว้างของแท่งควรมีขนาดเดียวกัน

แผนภูมิวงกลม (Pie chart)

สาเหตุความพิการ

- เป็นการแสดงสัดส่วนต่างๆ ของตัวแปรที่ต้องการนำเสนอ
- โดยใช้พื้นที่ภายในวงกลมเปรียบเทียบกัน ทั้งนี้ผลรวมขององค์ประกอบภายในตัวแปรนั้นเท่ากับ 100%

แผนภูมิทางภูมิศาสตร์ (Geographical Chart)

แสดงสิบจังหวัดแรกที่พบผู้มาลาเรียสูง
ในประเทศไทย
ปีงบประมาณ 2551

1.	ตาก	(5,386)
2.	ยะลา	(5,330)
3.	นราธิวาส	(1,690)
4.	แม่ฮ่องสอน	(1,450)
5.	ระนอง	(1,280)
6.	กาญจนบุรี	(1,218)
7.	ชุมพร	(1,167)
8.	สงขลา	(1,047)
9.	จันทบุรี	(925)
10.	ประจวบคีรีขันธ์	(891)

- เป็นการใช้แผนที่ประกอบการนำเสนอด้วยตัวเลขหรือข้อความ
- เพื่อให้เห็นความชัดเจนในการกระจายของโรคตามสถานที่หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดในพื้นที่นั้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2562). **รายงานพยากรณ์ โรคไข้เลือดออก ปี 2562**. เข้าถึงเมื่อ 5 ธันวาคม 2565 จาก <https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1026720200625043825.pdf>
- ชลทิศ อุไรฤกษ์. (2562). **PM 2.5 วิกฤตทุกปี เมื่อเข้าหน้าหนาว**. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2566, จาก สมาคมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพไทย: <http://doh.hpc.go.th/bs/topicDisplay.php?id=248>
- มธุรส ทิพยมงคลกุล, และอมรรัตน์ โพธิ์พรรค. (2560). Module 5 - วิทยาการระบาดเชิงพรรณนา. ใน **ชุดการเรียนรู้การสอน หลักวิทยาการระบาด เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาระบาดวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิฑูรย์ โล่ห์สุนทร. (2561). **ระบาดวิทยา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี ศิริพิทยาคุณกิจ. (2564). หน่วยที่ 5 วิทยาการระบาดเชิงพรรณนา. ใน **เอกสารการสอนชุด วิทยาการระบาดและการควบคุมโรค (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3)**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

THANK YOU!

